

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 7 listopada 2016 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Łyse”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1936 i 2171 oraz z 2016 r. poz. 422) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Łyse” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie cennych ekosystemów wodno-błotnych i boru bagiennego z charakterystycznymi, rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Osie;
- 2) położenie rezerwatu w rozległym kompleksie leśnym Bory Tucholskie w znacznej odległości od większych miejscowości;
- 3) położenie rezerwatu na obszarze Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

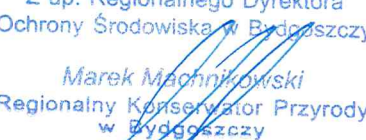
§ 4. 1. Ochronie ścisłej podlega obszar jeziora Łyse o powierzchni 5,58 ha.

2. Ochronie czynnej podlega pozostały obszar rezerwatu.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Marek Machnikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 7 listopada 2016 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Występowanie i odnawianie się obcych geograficznie i ekologicznie gatunków drzew (świerka) głównie w obrębie brzeziny bagiennej i boru świeżego (zagrożenie wewnętrzne, istniejące).	Usuwanie świerka z terenu rezerwatu.
2.	Spadek poziomu wód gruntowych, występowanie rowów melioracyjnych w obrębie brzeziny bagiennej (zagrożenie wewnętrzne, istniejące).	Zablokowanie rowów odprowadzających wodę z brzeziny bagiennej do jeziora.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Marek Mechniowski
Regionalny Konsultant Przyrody
w Bydgoszczy

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy
z dnia 7 listopada 2016 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Usuwanie świerka z terenu rezerwatu.	Całkowite usunięcie gatunku z terenu rezerwatu w pierwszym dziesięcioleciu obowiązywania planu ochrony.	Cały obszar rezerwatu.
2.	Zablokowanie rowów odwadniających.	Do zablokowania rowów najlepiej użyć wierzchniej warstwy zalegającego na powierzchni złoża murszu lub humotorfu pobranego z otoczenia. Należy uformować przegrody ziemne o długości min. 2 m i wysokości sięgającej szczytu rowu. Do umocnienia przegrody należy użyć belek lub pni drzew. Można do tego celu wykorzystać drewno usuwanych świerków. Zabieg należy wykonać w pierwszym pięcioleciu obowiązywania planu ochrony.	Północna i północno-wschodnia część wydzielenia 20b.
3.	Monitoring zmian poziomu wody w ekosystemach rezerwatu.	Montaż piezometrów i automatycznych rejestratorów do pomiaru poziomu wody - 3 sztuki, w miarę możliwości w pierwszym roku obowiązywania planu.	Punkty A) 18°25'58,155"E 53°40'50,785"N B) 18°26'1,739"E 53°40'48,32"N C) 18°26'7,453"E 53°40'40,73"N

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Osie na okres 2007-2016

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Marek Maźbaniowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Łyse” jest dokumentem określającym sposoby ochrony zabezpieczenia i utrzymania we właściwym stanie ochrony cennych ekosystemów torfowiskowych, jeziora dystroficznego oraz brzeziny bagiennej z charakterystycznymi, rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt. Rezerwat przyrody „Jezioro Łyse” został ustanowiony rozporządzeniem Nr 24/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 lutego 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 34, poz. 541). Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy. Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Łyse” został zaopiniowany przez: Nadleśnictwo Osie pismem z dnia 23.08.2016 r., znak ZG.7212.11.2016 i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Gminy Warlubie uchwałą Nr XXII/129/2016 z dnia 9.08.2016 r. i przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą Nr 5/2016, z dnia 6.10.2016 r. Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WIR.IX.710.40.2016, z dnia 27.10.2016 r.

Obwieszczeniem z dnia 27.07.2016 r., znak WPN.6202.5.2016.KLD.3, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i możliwość składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

W trakcie konsultacji społecznych zgłoszono następujące uwagi:

1. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska Departament Zarządzania Zasobami Przyrody - uwagi przesłane drogą elektroniczną (e-mail z dnia 19 sierpnia 2016 r.):
- w załączniku nr 2 pkt 3 do projektu zarządzenia zastosowane określenie jest nieprecyzyjne. Proszę

o wskazanie intensywności odłowu oraz okresu w jakim będzie ona rozliczana (tj. czy intensywność ta będzie rozliczana w cyklu rocznym, czy 2-letnim). Określenie „większe ryby” jest bardzo ogólne i niejednoznaczne. Przykładowo „większą rybą” będzie w przypadku płoci osobnik o masie 0,5 kg, zaś w przypadku karpia 10 kg. Przyjęty sposób postępowania należałoby umotywić w uzasadnieniu. Jak długo jezioro ma pozostać w użytkowaniu i przez kogo? Nie jest to obwód rybacki, więc nie podlega 20-letnim umowom,

- w uzasadnieniu do projektu zarządzenia proszę o wskazanie argumentów, które przemawiają za postulowanym rozwiązaniem oraz nakreślenie stanu docelowego tego działania. Należy zatem dodać do opisu działania, że wykorzystanie rybackie będzie prowadzone wyłącznie w tym okresie. Konieczne jest opisanie wielkości odłowu i co należy rozumieć jako „większe osobniki”. Proszę także o uargumentowanie przyjętego założenia, zgodnie z którym osobniki „większe” są mniej pożądane – uważam, że w przypadku ryb drapieżnych jest akurat dokładnie odwrotnie. Przykładowo w celu ograniczenia tempa eutrofizacji w wielu jeziorach prowadzi się odłowu małych i średnich sortymentów ryb karpiowatych (konieczne jest jednak wtedy zastosowanie sprzętu ciągnionego). Czy w przypadku dokonywania odłowów wyłącznie przez 2 lata i biorąc pod uwagę znaczące ograniczenie możliwości do zastosowania metod warunek taki jest konieczny?.

Odpowiedź: Ponownie przeanalizowano kwestie połowu ryb. Działanie usunięto uwzględniono tym samym wniosek Nadleśnictwa Osie. Jezioro wyłączone będzie całkowicie z użytkowania. Stwierdzono, że skład gatunkowy może podlegać samoregulacji. Nie przewiduje się aby utrzymanie aktualnego stanu ryb mogło stanowić zagrożenia dla stanu siedliska.

2. Nadleśnictwo Osie pismem znak: ZG.7212.11.2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r.:

- w załączniku nr 1 do projektu zarządzenia, w wierszu 4 dotyczącym zagrożeń wewnętrznych wymieniono negatywny wpływ występowania ryb na utrzymanie dystroficznego charakteru jeziora Łyse. Zdaniem Nadleśnictwa ekosystem jeziora dystroficznego nie musi być pozbawiony nektonu, a duże jeziora dystroficzne jakim jest jezioro Łyse mogą być biotopem jednego lub kilku gatunków krajowych ryb słodkowodnych. Niemożliwym do realizacji wydaje się także całkowite odłowienie żyjącej w jeziorze populacji ryb bez naruszenia osadów dennych. W związku z tym proszę o wykreślenie tego wiersza z projektu.

Odpowiedź: Uwagę uwzględniono.

- w załączniku nr 1 do projektu zarządzenia dotyczącym zagrożeń zewnętrznych wymieniono wśród nich składowanie drewna w pobliżu rezerwatu jako czynnik mogący eliminować część populacji ksylobiontów. Zdaniem Nadleśnictwa takie zagrożenie nie istnieje ze względu na i tak ubogą entomofaunę tych okolic. Ponadto w rezerwacie „Jezioro Łyse” planuje się usunąć świerk jako

gatunek obcy pozostawiając drewno na terenie rezerwatu przyrody. Lasy Państwowe są także zobowiązane do stałego zwiększania zasobów drewna martwego co w sąsiedztwie rezerwatu jest i będzie czynione w przyszłości. Mając na uwadze powyższe bezzasadnym jest zapis dotyczący zakazu składowania drewna w pobliżu rezerwatu, wnioskuję więc o całkowite wykreślenie tego wiersza z projektu.

Odpowiedź: Uwagę uwzględniono.

W rezerwacie ekosystemy lądowe objęto ochroną czynną, a obszar jeziora ochroną ścisłą. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej zaplanowane zostały w celu eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń. W celu ograniczenia wpływu istniejących rowów na poziom wody na torfowisku w ich okolicach proponuje się ich zablokowanie. Należy usunąć również występujący w wszystkich drzewostanach rezerwatu świerk, który powoduje zniekształcenia siedliska. W celu monitorowania zmian poziomu wód, które mają zasadnicze znaczenie dla stanu siedlisk mokradłowych w tym rezerwacie, zaplanowano instalację 3 piezometrów. Jezioro objęte zostanie ochroną ścisłą i wyłączone z użytkowania rybacko – wędkarskiego.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warlubie, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń w rezerwacie wewnętrznych i zewnętrznych. Brak ustaleń wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. ustalenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009, ponieważ dla tego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla

obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (Dz. Urz. Kuj.-Pom. poz. 1183), obejmujący obszar rezerwatu przyrody „Jezioro Łyse”.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Mechnikowski
Regionalny Konserwator Przyrody
w Bydgoszczy

